

Затверджено
рішенням вченої ради
Економічного факультету

Рекомендовано
на засіданні кафедри
Маркетинг

прот. № ____ від ____ . ____ . 2020 р

прот. № 2 від 21.09.2020 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент

II семестр 2020 - 2021 навчального року

освітній рівень перший (бакалавр)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 071 Облік і оподаткування, 075 Маркетинг, 073 Менеджмент, 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

освітня програма:

- облік, аудит і оподаткування банків і фінансових установ
- маркетинг
- управління фінансами, банківська справа і страхування;
- управління фінансами та трейдинг на світових фінансових ринках;
- підприємництво, торгівля та біржова діяльність;
- економіка підприємства;

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

1. Команда викладачів:

Лектор:

Чебанова Оксана Павлівна (кандидат економічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-47, e-mail: market.kart.edu.ua@gmail.com

Години прийому та консультації: п'ятниця 14.00-15.00

Розміщення кафедри: Місто Харків, майдан Фейсрбаха, 7, 3 корпус, 4 поверх, 410 аудиторія.

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

МЕНЕДЖМЕНТ

II семестр 2020 - 2021 навчального року

III-ОіО, III-М, ЕП, П. УПЕП, ФС, ФТ, ОіО денна форма навчання

Команда викладачів:

Лектор: Чебанова Оксана Павлівна

Контакти: +38 (057) 730-10-47, e-mail: market.kart.edu.ua@gmail.com

Години прийому та консультацій: п'ятниця з 14.00-15.00

Курс менеджменту дозволяє сформувати управлінське світогляд; ознайомитись з основними функціями менеджера: планувати, віддавати розпорядження, організувати, мотивувати і ін; надасть знання і навички в формуванні культури організації, що підходить для її завдань; навчить управляти змінами в організації. Цей курс дозволяє сформувати ціннісне ставлення до навколишнього світу і бізнесу в цілому. Якщо ви не знаєте, не знаєте, чого ще не вистачає саме вашій справі, щоб стати по-справжньому успішним, значить, прийшов час вислухати тих, хто може дати цінну пораду. У кожного управлінця є якийсь нереалізований потенціал, який і потрібно спробувати випустити на поверхню.

Можна як завгодно довго говорити про те, що успішність залежить від уміння вести переговори і організувати робочий час, від інтуїції і деяких знань, а можна навчитися всього цього в теорії і пізнати, як це працює на практиці і що значить дійсно ефективний менеджмент. **Головне призначення цього курсу** - курс дасть необхідний рівень для здійснення управлінської, інформаційно-аналітичної та новаторської діяльності формування комплексу знань, умінь та навичок з управління, підприємницькою діяльністю середніх та малих підприємств, установ і організацій.

Курс «Менеджмент» дозволяє студентам сформувати у студентів знання щодо функцій управління та урахування соціально-психологічних аспектів у процесі керівництва організацією, вивчити особливості управління організацією, надати можливість знаходити та реалізовувати управлінські рішення по підвищенню ефективності діяльності організацій.

Метою викладання дисципліни є забезпечення підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних та екологічно свідомих спеціалістів, здатних до організації і управління підприємницькою діяльністю, до адміністрування малих та середніх підприємств, установ, організацій в ринкових умовах та глобалізації економіки

Завдання курсу:

- надати розуміння взаємозв'язка між категоріями менеджменту та управління.
- навчити визначати рівні управління у сучасній організації та функціональні ролі керівників.
- розуміти природу впливу конкретних історичних умов на формування концепцій та парадигм менеджменту.
- навчитися сприймати процес управління як сукупність взаємопов'язаних і скоординованих функцій, методів та управлінських рішень. Класифікувати управлінські рішення за видами.
- Вміти формулювати місію організації, її цілі та завдання.
- Розрізнити управлінську та функціональну відповідальність.
- Знати недоліки та переваги використання різних форм влади та впливу.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні **компетентності** студентів:

1. Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері менеджменту, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

2. Загальні компетентності:

- Здатність до засвоєння і системного аналізу через матеріалістичне сприйняття і критичне осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.
- Здатність до критичного аналізу і креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах технологічному, соціальному та культурному прогресу суспільства, базованому на знаннях.
- Здатність до розв'язування складних завдань, розуміння відповідальності за результат роботи з урахуванням бюджетних витрат та персональної відповідальності.
- Здатність до спілкування з колегами, широким академічним товариством та громадськістю як на національному, так і на міжнародному рівні для реалізації інноваційного проекту або вирішення наукової проблеми.
- Здатність до самовдосконалення, адаптації та дії в нових ситуаціях, креативність.
- Здатність оцінювати соціальну значимість результатів своєї діяльності, бути відповідальним громадянином, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
- Розуміння значення дотримання етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

3. Спеціальні (фахові) компетентності:

- Наявність глибоких обґрунтованих знань в галузі управління та адміністрування, детальне розуміння процесів, що протікають як в економіці в цілому, так і на рівні окремих суб'єктів господарювання зокрема.
- Знання сучасного стану, засад і принципів управління та адміністрування на міжнародному, міждержавному, державному та регіональному рівнях, а також окремих суб'єктів господарювання.
- Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі управління та адміністрування з використанням засад сталого розвитку.
- Здатність реалізувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем, пов'язаних зі стратегічним управлінням.
- Спроможність спілкуватись в галузі менеджменту в діалоговому режимі в різномовному середовищі.
- Здатність до ініціювання інноваційних комплексних соціально-економічних проектів, лідерства та повної автономності під час їх реалізації.
- Соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень, пов'язаних з управлінням та адмініструванням.
- Здатність до самовдосконалення у професійній сфері протягом життя, відповідальність за навчання інших при проведенні науково-педагогічної діяльності та наукових досліджень в галузі менеджменту.

- Розуміння теоретичних засад, що лежать в основі методів досліджень систем менеджменту, методології проведення польових та кабінетних досліджень.

Чому ви маєте обрати цей курс?

В сучасних умовах інтенсифікації економічного розвитку управління стало однією з найважливіших професій, а навчання менеджменту є основою підготовки керівників-професіоналів. В той же час розвиток навичок управління необхідний для всіх робітників організації.

Жорстка конкуренція у суспільстві вимагає від кожної організації мати особу, яка спроможна, маючи у своєму розпорядженні визначену кількість матеріальних та трудових ресурсів, реалізовувати їх якомога більш ефективно на користь своєї організації та кожного її співробітника. Це і є основний зміст діяльності сучасного менеджера.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Організація навчання

Курс менеджменту вивчається з січня по травень, і дає студентам необхідний рівень теоретичних і практичних знань з менеджменту та формує системний погляд на управління компанією, об'єднує знання різних функціональних областей менеджменту.

Курс складається з однієї лекції та одного практичного заняття на тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями індивідуальними та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розв'язання індивідуального завдання.

Теми курсу за модулями

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Введення в менеджмент. Функції менеджменту

ТЕМА 1. Основи теорій менеджменту

ТЕМА 2. Соціальна відповідальність менеджменту та корпоративна культура.

Змістовний модуль 2. Організація управлінських процесів на підприємстві

ТЕМА 1. Організація та організаційні структури

Модуль 2.

ТЕМА 2. Стратегічне планування

ТЕМА 3. Мотивація

ТЕМА 4. Контроль в менеджмент

Змістовний модуль 3. Управління персоналом організації

ТЕМА 1. Поняття влади та стилі керівництва

ТЕМА 2. Ситуаційний підхід до управління та процес управління персоналом

ТЕМА 3. Індивідуально-психологічні риси особи.

Менеджмент

схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильуйте за змінами у розкладі.

Денна форма здобуття освіти

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
1	2	1. Сутність і завдання менеджменту Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту. Управління як процес. Особливості управлінської діяльності. Ролі та завдання менеджерів.	2	1. Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту Особливості управлінської діяльності. Ролі та завдання менеджерів
2-3	4	2. Зародження і розвиток менеджменту Розвиток практики управління. Виникнення менеджменту як галузі знань. Школи управління. Сучасні концепції менеджменту.	2	2 Функції менеджменту Склад функцій управління. Обґрунтування рис менеджера, що допоможуть йому створити команду-переможницю
4-5	4	3. Внутрішнє середовище організації Складові внутрішнього середовища організації. Цілі як засоби формування і розвитку організації. Структура організації. Система технологій.	2	3. Основні положення науки управління Школи та теорії менеджменту. Сутність процесуального, системного та ситуаційного

		Людські ресурси. Організаційна культура. Життєвий цикл організації.		підходів до управління. Обґрунтування принципів управління організаціями різних видів діяльності (університет, підприємство залізничного транспорту, ресторан, консалтингова фірма)
6	2	4. Зовнішнє середовище організації Сутність і характеристики зовнішнього середовища. Фактори середовища прямої (мікросередовище) і непрямой (макросередовище) дії на підприємство	2	4. Взаємозалежність внутрішніх складових організації Структурні складові організації. Складання плану розвитку організації згідно етапам життєвого циклу організації
7	2	5. Планування як функція менеджменту Види внутрішнього планування і їх взаємозв'язок. Система планів підприємства. Стратегічне планування організації. Види стратегій.	2	5. Складання плану розвитку організації згідно етапам життєвого циклу організації
8-9	4	6. Організація як функція менеджменту Формування підрозділів організаційної структури. Централізація і децентралізація. Види організаційних структур. Кількісні характеристики організації. Чинники впливу на організаційну структуру підприємства.	2	6. Стратегічне планування Моделі прийняття стратегічних рішень.
Модульний контроль знань				
10-11	4	7. Мотивування як функція менеджменту Типи мотиваційних теорій. Проблеми формування ефективного мотиваційного механізму на підприємстві.	2	7. Принципи побудови організаційної структури підприємства Складання схеми організаційної структури підприємства за визначеними умовами
12-13	4	8. Контролювання як функція менеджменту Види управлінського контролю. Сутність і етапи процесу контролювання. Процес контролювання поведінки працівників.		
14-15	2	9. Керівництво та лідерство Сутність керівництва і лідерства. Влада, її форми та джерела. Теорії лідерства.	1	9. Оцінки мотивів поведінки персоналу організації. Стилї поведінки керівника Оцінка власних мотиваційних преференцій (самотивація). Принципи управління поколіннями «X» та «Y». Визначення власного потенціалу лідера.
16		10. Формування і розвиток колективу		10. Управління стресами і конфліктами в організації

2	Види і характеристика колективів (груп). Чинники, що впливають на ефективність роботи групи. Міжособисті та міжгрупові конфлікти. Стреси.	1	Визначення «рівня життєдіяльності» своєї групи. Тактики управління конфліктами
Модульний контроль знань			

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

Самостійна робота студентів сприяє поглибленню знань з дисципліни шляхом поєднання теоретичної та практичної складових для вирішення індивідуальних завдань. Мета виконання індивідуальних завдань – набуття практичних навиків самостійного складання системи взаємопов'язаних операційних та фінансових бюджетів на основі індивідуальних вихідних даних. Результати виконання індивідуального завдання оформлюються згідно із методичними вказівками до виконання розрахункових робіт та подаються викладачу не пізніше ніж за два тижні до закінчення семестру.

Оцінювання самостійної роботи проводиться на заключному практичному занятті на основі перевірки правильності виконання роботи та усного захисту. За вчасне та вірне

виконання завдання нараховується **20 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 25 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання застосування менеджменту в сучасних умовах. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). Ступінь залученості визначається участю у роботі на практиці з питань застосування отриманих знань з менеджменту. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Якщо студент пропустив практичне заняття для отримання балів за нього він повинен самостійно відпрацювати матеріал, що розглядався на занятті; виконати індивідуальне завдання – підготувати доповідь відповідно до теми календарного плану. Доклад оцінюється максимально до **5 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Іспит:

Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача (додаток 1).

Програмні результати навчання:

1. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства
2. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень

3. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації
4. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
5. Виявляти навички організаційного проектування
6. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації
7. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи
8. Показувати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації
9. Пояснювати, аналізувати та здійснювати комунікацію у різних сферах діяльності організації
10. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації
11. Демонструвати здатність грамотно спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами
12. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації
13. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності
14. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним
15. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера

Команда викладачів:

Чебанова Оксана Павлівна (<http://kart.edu.ua/kafe-m-ua/kolectuv-kafedru-m-ua/chebanova-okzana-pavlivna>) – лектор з питань бізнес планування в УкрДУЗТ. Отримала ступінь к.е.н. за спеціальністю 08.00.03 – «економіка та управління національним господарством» в УкрДУЗТ у 2011 році. Напрямки наукової діяльності: стратегічний розвиток підприємств; розвиток сфери додаткових послуг в сфері пасажирських перевезень; розробка стратегій управління на підприємствах різних форм власності. Нагороджена дипломом "Professional Financial Manager" (IPFM, Лондон, Великобританія, 2006) та Європейським сертифікатом бізнес-компетентності (EBC*L, Вена, Австрія, 2007). Автор понад 40 наукових праць.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаток 1

Питання з дисципліни «Менеджмент» для проведення екзамену

1. Сутність менеджменту.
2. Функції менеджменту.
3. Аналіз зовнішнього середовища організації.
4. Внутрішнє середовище організації.
5. Вплив організаційної культури на діяльність підприємства.
6. Етапи стратегічного планування.
7. Повноваження та обов'язки.
8. Сутність та роль мотивації.
9. Сутність та принципи планування.
10. Концепція життєвого циклу організації.
11. Влада та лідерство.
12. Формування цілей організації.
13. Типи мотиваційних теорій.
14. Школи управління.
15. Департаменталізація. Норма управління.
16. Адаптивні структури управління організацією.
17. Управлінський контроль.
18. Бюрократичні структури управління.
19. Організаційна структура: принципи її побудування, ключові поняття.
20. Централізовані та децентралізовані організації.
21. Розділення управлінської праці в організації.
22. Сучасні концепції менеджменту.
23. Формальні та неформальні організації
24. Види внутрішнього фірмового планування та їх взаємозв'язок.
25. Види контролю.
26. Класифікація та причини конфліктів.
27. Види організаційних структур управління.
28. Особливості децентралізованих організацій.
29. Організаційна культура.
30. Сутність та етапи процесу контролю.
31. Лідерство та влада.
32. Вибір стратегічного напрямку розвитку організації.
33. Керівництво трудовим колективом в умовах конфлікту.

34. Типи мотиваційних теорій.
35. Рівні управління.
36. Поняття та сутність контролю в менеджменті.
37. Бюрократичні структури організації.
38. Види контролю організації.
39. Функціональна структура організації.
40. Змістовні теорії мотивації.
41. Лінійно-штабна структура організації.
42. Процесуальні теорії мотивації.
43. Матричні структури організації.
44. Класифікація та причини стресів.
45. Сутність поняття стратегічного планування.
46. Види організаційних структур та їх застосування.
47. Сутність, суб'єкти і об'єкт менеджменту.
48. Департаменталізація. Норма управління.
49. Процес стратегічного планування.
50. Сучасні школи менеджменту.
51. Процес конфлікту. Види конфліктів.
52. Види організаційних структур управління.
53. Форми влади.
54. Концепція життєвого циклу організації.
55. Стилi управління.